

בענין תורה ועבודה - שיעור 700**I. בענין עבודת ה' דהיינו תפלה**

- (א) **בת קול יצא** דכל העולם נזון בשביל חנינא בני (תענית כ"ד): ועיין במהרש"א שעבודתו של רבי חנינא בן דוסא היה בתפלה שלא תבוא צרות על בני ישראל (כח התפלה)
- (ב) **מעשה בחטא העגל** אמר ה' למשה הרף ממני ואשמידם (דברים ט - י"ג) ועיין בכרכות (ל"ג): אמר משה דבר זה תלוי בי עמד משה בתפלה כי ידע דתורתו וגמילת חסדו אינם יכולים להצילם ורק בכח תפלתו משה נענה (זרכות ל"ג): (כח התפלה)
- (ג) **משה רבינו** התפלל ארבעים יום שלמים עד שנענה
- (ד) **כאשר יעקב אבינו** נתן הברכה ליוסף אמר (בראשית מ"ח - כ"ג) בחרבי ובקשתי לקחתי הבכורה (כ"ג) בחרבי זו תפלה ובקשתי זו בקשה ויעקב רצה ללמד ליוסף שאף הדברים הקשים ביותר משיגים על ידי תפלה כגון קבורה בארץ ישראל (ספר יראה ודעת) (כח התפלה)
- (ה) **חנה התפללה** לשמואל בנה תשע עשרה שנה קודם שנענה
- (ו) **אל הנער הזה התפללתי** (זרכות ל"ח): ושמואל היה מחויב מיתה שמורה הוראה לפני רבו (גמרא אמר רב אלעזר) ועלי הבטיח לה לבן אחר יותר גדול והיא סברה דבלא תפלה אין לו קיום להבן (כח התפלה)
- (ז) **האמהות היו עקרות** כדי שתתפללו הביאור משום שיהיו בני בניהן בכל דור ודור כשה אחד בין שבעים זאבים (כח התפלה)
- (ח) **בספר חכמה ומוסר** (ז - מ"א) האלטא מקלם כתב דהתפלה רק הכרה שהוא הסיבה לכל מה שנעשה ומבקש רחמים וכל מה שנעשה היא לטובתינו והתפלות אינן לבטלה דהוא הכרה שה' אלוקינו ושה' אחד
- (ט) **נגזר על חזקיהו המלך** למות (ישעיה ל"ח - ה) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה' ויבך חזקיהו בכי גדול וה' שמע תפלתו וראה דמעתי ויסף על ימיו חמש עשרה שנה (כח התפלה)
- (י) **מעשה בייזן של הבעל שם** שנטמא משום שלא התפלל הגבאי ואבאר
- (יא) **מעשה בחולה** שהתפלל עליו הגרע"א ולא הועיל ואפשר משום שטעה בשמו
- (יב) **מעשה באביי ורב אחא** (קידושין כ"ט): ועיין במהרש"א (שס) דאין זה נס אלא כח התפלה
- (יג) **מנשה בן חזקיה** היה מלך יהודה והיה רשע גמור ותפלתו נתקבל לה' והשיב לירושלים למלכתו (כח התפלה)
- (יד) **אחותו של החזו"א** פעשא מרים שנחלה כמיתה והתפלל בעבודה ותקום ממשכבתה ואבאר
- (טו) **נגזר על משה רבינו** שלא יכנס לארץ ישראל ולא יראה הארץ ובטלו הגזרה בתפלתו ורק מקצתו בטלו ועיין פ' ואתחנן (דברים ג - כ"ג) ויראהו ה' את כל הארץ מ"מ לא כולו רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (דברים ג - כ"ו) מעשה אבות סימן לבנים לימוד לדורות כח התפלה לבטל גזרות
- (טז) **מקדים תפלה לצרה** דאין צריך צער (סנהדרין מ"ד):
- (יז) **עיין בבא מציעא** (פ"ה): דרב חייא ובניו היו כח להביא משיח וה' עכבו ידם (אג"מ ח"ט ע"ה - ח"ה)
- (יח) **אחד מן הראשונים** נעשה גדול משום כח התפלה של ברוך שאמר ואבאר
- (יט) **מעשה בשמשון פנחס** כשהיה נער קטן ושלא רצה אביו להוליכו לבית הכנסת ואבאר
- (כ) **תפלת קטן** באותו מחלה שלא יפול הפיאות
- (כא) **ומעשה ברב וואלפא** ורב יחזקאל שצריך לידע רק דבר אחד שיש רבונו של עולם
- (כב) **סוף דבר - עיין ברמב"ם** בפירוש המשניות (סוף זרכות) שכתב דיקר בעיני ללמוד עיקר מעקרי הדת והאמונה יותר מכל אלמדהו

II. י"ג מידות לתפלה בכוונה

- (א) **להתחזק** אמונה הפשוטה קודם התפלה

(ב) שהתפלה היא פגישה עם הקדוש ברוך הוא

(ג) הכנה בבית קודם שבא לבית הכנסת דהיינו ברכות שחר ועוד לכל הפחות רבע שעה בקול רם

(ד) הליכה לבית הכנסת באמירת שש מצות תמידיות (בה"ל סס"ף ב)

(ה) לבוא בבית הכנסת לכל הפחות רבע שעה קודם התפלה

(ו) להשתדל להיות ראשון להמנין

(ז) מתפלל מתוך הסידור ולומר כל מילה ומילה בכדי להשמיע לאזנו ולאומרם כמונה מעות

(ח) לכיין לקבל עול מלכות שמים בק"ש ובשמו"ע בהמילה "אלקינו"

(ט) לענות יהא שמיה רבה בכוונה גדולה וכן לשאר דברים שבקדושה

(י) להשתמש ב'Post Its'

(יא) ועלינו לחצאין

(יב) ואשרי קודם מנחה להתחיל קודם הש"ץ

(יג) להתפלל במנין שהמתפללין יראי ה' ונוהגין כהלכה להוסיף על הנ"ל תיקונים חדשים

III. סדר הלימוד היותר טוב

(א) הערוך השלחן (יו"ד רמ"ו - סק"ז) הביא הט"ז (סק"ז) בשם הדרישה דבעל הבית שלומד

רק איזה שעות ביום טוב יותר שילמד ספרי פוסקים ולא גמרא ובודאי שעל כל איש לידע לידע דיני אורח חיים ומקצת דינים מיו"ד וח"מ ואהע"ז המוכרחים לכל איש אמנם ראינו כי אם כה נאמר להם לא ילמדו כלל כי רצונם רק ללמוד דף גמרא בכל יום ע"כ אין להניאם והלואי יעמדו בזה ע"ש

(ב) ועיין בהקדמה של המ"ב (חלק ב') שכתב דכל מה שהאדם לומד אפילו בקדשים

ובטהרות הוא מקיים מ"ע דת"ת מ"מ עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה וע"כ אחז"ל (ברכות ה:) אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מכל לפ"ז נראה דחלק או"ח הוא היותר מוקדם ללימוד לכל אף שכל ד' חלקי שו"ע הם נצרכים למעשה מ"מ חלק זה הוא מוקדם לכל ורוב אנשים אינם לומדים שו"ע או"ח משום שכבד הדבר מאד לידע ממנו הדין למעשה מפני מתחלקות רוב הדיעות ועומק הענינים (עיין שם ס"ט) וכבר העיד הבעל אורים ותומים בספרו יערת הדבש כי א"א כלל במציאות שינצל מאיסור שבת אם לא ילמוד כל הדינים על בורים היטיב היטיב (מ"ז בהקדמתו לחלק ג')

(ג) וכ"כ הקיצור שלחן ערוך (כ"ז - ג) למי שקובע עתים לתורה יעסוק בעתים הללו

שהוא קובע ללמוד ההלכות השכיחות לדעת לכל איש ישראל וכ"כ השו"ע הרב (הלכות ת"ת ד - ז) וכ"כ המ"ב (קנ"ה - סק"ט)

(ד) עיין בספר קריינא דאגרתא (דף ג) מהגר"י קניבסקי בעל הקהילות יעקב שכתב

"בודאי כל ת"ח צריך ומוכרח ללמוד כל חלקי התורה והחלק הנוגע למעשה היינו סדר מועד וברכות חובה יותר ללמוד בעיון והעמקה עד שיהא ראוי להוראה בענינים אלו וזהו עיקר מצות לימוד התורה דצריך שתהא ללמוד ע"מ לעשות ומה שנהגו בישיבות ללמוד המסכתות מנשים ונוזיקין בלבד הוא מפני שאותן מסכתות הנה מסוגלים יותר לפתוח את הכשרון וכל זה שייך רק לגבי צעירים בערך כחמשה שנים הראשונים אחרי שגמרו ישיבה קטנה אבל כשכבר פיתח כשרונו כהוגן בודאי חובה עליו אז יותר ללמוד ברכות וסדר מועד וחולין ונדה"

(ה) מי שאינו מצליח בלימודו יעסוק בתורה עם דרך ארץ ויכול לעסוק במלאכתו

כמה שדרוש לו לפרנסת אנשי ביתו ברווח ויקבע לו זמנים מיוחדים לעסוק בתורה (שו"ע הרב הלכות ת"ת פ"ג סעיף ג' ופני יהושע קידושין פ"ג: עיין בשו"ת יחזה דעת (ג - ע"ה)

(ו) עיין באג"מ (יו"ד ז - ק") שכתב דחיוב ללמוד כל התורה וקיום מצות לימוד התורה

יש בלימוד הדף היומי שהרי ילמדו במשך ז' שנים הש"ס ולכן הוא ענין גדול מאד

(ז) לעולם ילמוד אדם במקום שליבו הפץ (ע"ז י"ט.) משמע שצריך ללמוד במקום

שנהנה ממנו ושמח בלימודו

(ח) בשעת הדחק שהטירדה גדולה ואין לו פנאי ללמוד כלל יכול לצאת ידי חובתו

בקריאת שמע שחרית וערבית (רמ"א רמ"ו - ב' וש"ך סק"ה)

נפס לאלו נשאות אלו אורי ל' אל'ט'ר ל'ט'א ב"ר ע"ק ארז' ע"ה א"א אורח' באשה רחל ב"ר גרשון חנוך הסניך הכהן ע"ה